

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Brno 13.5.2013
SRS 026782/2013

Zpráva č. 7 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 6.5.– 12.5.2013

1. Počasí

Ve sledovaném období bylo zpočátku převážně jasno až polojasno, s lokálními přeháňkami a bouřkami. Denní teploty 15-24 °C, noční teploty 8-15 °C. Závěrem období ochlazení s vytrvalým, místy silným deštěm. Celkový úhrn srážek 30-38 mm, rozdílný dle lokalit.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Probíhá chemická ochrana proti šešulovým škůdcům a hlízence obecné v řepce ozimé. Obiloviny se ošetřují proti mšicím, kohoutkům a listovým chorobám. Dokončuje se setí kukuřice a její preemergentní chemická ochrana. Probíhá preventivní chemická ochrana proti houbovým chorobám ve výsadbách jableň.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 32-39 BBCH)

Růstová fáze 2. kolénka: 2. kolénko postížitelné, vzdálené min. 2 cm od 1. kolénka až fáze jazýčku (liguly): jazýček praporcového listu již viditelný, praporcový list plně rozvinutý

Vlivem silných srážek během víkendu došlo k **abiotickému polehnutí** porostů na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 12.5.).

Plošné střední až silné výskyty **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** na listech a pochvách listů byly nalezeny na okrese Brno-venkov (Žabčice) i Znojmo (Tasovice nad Dyjí). Lokálně střední výskyt na okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 10.5.).

Lokálně střední výskyt **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** byl zjištěn a laboratorně potvrzen na okrese Břeclav (Krumvíř, 29.4.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí pšenice (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží). Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %. Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze BBCH 30. Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné

zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První výskyt larev **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** na listech zjištěn v okrese Zlín (Spytihněv, 7.5.).

První výskyt larev **kohoutků (*Oulema spp.*)** na listech byl nalezen na okresech Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 9.5.), Břeclav (Horní Bojanovice, 10.5.), Brno-venkov (Smolín, 10.5.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vylihlých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vylihlých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylihlých více jak 50 % larev.

JEČMEN OZIMÝ (RF 32-41 BBCH)

Růstová fáze: fáze 2. kolénka: 2. kolénko postižitelné, vzdálené min. 2 cm od 1. kolénka až pochva praporcového listu se prodlužuje

První výskyt **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** na listech zjištěn v okresech Zlín (Horní Ves, 7.5.), Vsetín (Kunovice, 7.5.). Lokálně střední výskyt zaznamenán na okrese Uherské Hradiště (Nedachlebice, 7.5.)

První výskyt **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** na listech byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Drslavice, 6.5.), Zlín (Horní Ves, 7.5.), Břeclav (Boleradice, 10.5.).

První výskyt larev **kohoutků (*Oulema spp.*)** na listech byl nalezen na okrese Břeclav (Boleradice, 10.5.).

Pozorování a ošetření viz. pšenice ozimá.

JEČMEN JARNÍ (RF 29-37 BBCH)

Růstová fáze: 9 a více odnoží viditelných až objevení se posledního listu (praporcový list): poslední list ještě svinutý

První výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby ječmene (*Fusarium spp.*)** na pochvách listů byl sledován na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 9.5.).

První výskyt **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** na listech a pochvách listů byl nalezen na okrese Znojmo (Hodonice, 9.5.), Vyškov (Rostěnice, 9.5.), Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 6.5.).

První výskyt larev **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)** na listech byl zjištěn v okrese Zlín (Spytihněv, 7.5.).

První výskyt larev **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** a jimi způsobených min na listech byl objeven na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 9.5.), Vyškov (Rostěnice, 9.5.).

První výskyt **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** a vajíček kohoutků (***Oulema spp.***) na listech byl zjištěn v okrese Zlín (Spytihněv, 7.5.).

První výskyt vajíček **kohoutků (*Oulema spp.*)** na listech zjištěn v okrese Vyškov (Rostěnice, 9.5.).

ŽITO OZIMÉ (RF 51-59 BBCH)

Růstová fáze: počátek metání: špička klasu (laty) vystupuje z pochvy nebo ji proráží bočně až konec metání: klas (lata) je celý viditelný

Lokálně silný výskyt **abiotického poléhání žita** v důsledku prudkých srážek byl zjištěn na okrese Brno-venkov (Žabčice, 10.5.).

První výskyt larev **vrtalky pšeničné (*Cerodontha lateralis*)** v minách na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Velký Karlov, 10.5.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 65-67 BBCH)

Růstová fáze: plný květ: asi 50% květů na hlavním stonku otevřených, první korunní plátky již opadávají až dokvétání: velké množství korunních lístků opadlo

První výskyt **šedé plísnovitosti brukvovitých (*Botrytis cinerea*)** na květech byl objeven na okrese Znojmo (Božice, 10.5.).

První výskyt dospělců **bejlomorky kapustové (*Dasineura brassicae*)** na květenství a mladých šešulích byl zaznamenán na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, Těšetice u Znojma, 6.5.), Břeclav (Moravská Nová Ves, 6.5., Boleradice, 7.5.), Uherské Hradiště (Nedakonice, 6.5.), Zlín (Spytihněv, Dolní Ves, 7.5.). První výskyt larev v šešulích byl nalezen na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 9.5.) a Brno-venkov (Vranovice nad Svratkou, 10.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Kritické číslo je 1 samička na 4 rostliny.

Ohniskový střední výskyt imag **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** na vrcholovém květenství byl zjištěn v okrese Vsetín (Kunovice, 7.5.). Ohniskový silný výskyt imag zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Drslavice, 7.5.).

První výskyt larev na odkvétajících květenstvích byl zjištěn na okrese Znojmo (Bohutice, 7.5.), poškození květů larvami bylo sledováno na okrese Zlín (Spytihněv, 7.5.).

Ohniskový střední výskyt imag **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)** na vrcholovém květenství byl zjištěn v okresech Zlín (Horní Ves, 7.5., Spytihněv, 7.5.), Vsetín (Kunovice, 7.5.). Ohniskový silný výskyt imag sledován v okrese Uherské Hradiště (Drslavice, 6.5.) a Kroměříž (Kotojedy, 7.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Chemická ochrana proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti: do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk/1 rostlina

od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/1 rostlinu při silném výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/2 rostliny

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 15-31 BBCH)

Růstová fáze: vývin prvních listů až počátek prodlužovacího růstu (cca 15 cm)

První výskyt dospělců **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** na listech byl objeven na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 10.5.) a Břeclav (Němčičky, 12.5.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

PÍCNINY

VOJTĚŠKA (RF 27 BBCH)

Růstová fáze: ukončení prodlužovacího růstu a počátek tvorby pupat (začátek butonizace)

První výskyt larev **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** na listech byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Nedakonice, 6.5.), Zlín (Horní Ves, 7.5.), Vsetín (Kelč-Staré Město, 7.5.).

Lokálně silný výskyt požerků od imag **listopase čárkovaného (*Sitona lineatus*)** byl pozorován na okrese Brno-venkov (Rajhradice).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 65-67 BBCH)

Růstová fáze: plný květ, nejméně 50% květů otevřeno první korunní lístky padají při dotyku až vadnutí květů, většina korunních lístků opadá

První výskyt vajíček **pilatky jablečné (*Hoplocampa testudinea*)** byl zjištěn v okrese Břeclav (Velké Bílovice, Němčičky, 6.5.).

Potřeba ochrany se určuje na základě zjištění síly kladení škůdce v době opadávání korunních plátků. Náhodně se odebere 100 květů a binokulárním mikroskopem se pozoruje výskyt vajíček v místě hnědého vpichu na kališním plátku.

Práh škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 květů. Optimální doba chemické ochrany je ošetření líhnocích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček, a to v době, kdy se alespoň u 50% vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku.

První výskyt samců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, 9.5.), Uherské Hradiště (Nedakonice, 2.5.), Hodonín (Sudoměřice, 10.5.), Břeclav (Velké Bílovice, 6.5.). Nálety prozatím slabé.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklízni zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

První výskyt larev a kukel **květopase jabloňového (*Anthonomus pomorum*)** v nerozvinutých květech byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 7.5.). Lokálně střední výskyt poškození květů zaznamenán na okrese Břeclav (Němčičky, 10.5.).

HRUŠEŇ (RF 67-69 BBCH)

Růstová fáze: vadnutí květů, většina korunních lístků opadá až konec kvetení, všechny korunní lístky opadlé, velikost plodu pod 5 mm

První výskyt **roztoců (*Acari spp.*)** na listech zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 7.5.).

Lokálně střední výskyt poškození listů hálčivcem hrušňovým (*Epitrimerus pyri*) zjištěn v okrese Břeclav (Němčičky, 10.5.).

První výskyt larev mer (*Cacopsylla* spp.) na květních stopkách a listech byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 7.5.).

První výskyt květopase hrušňového (*Anthonomus piri*) v nerozvinutých květech byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 7.5.).

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 67-72 BBCH)

Růstová fáze: vadnutí květů, většina korunních lístků opadlá až velikost plodu do 20 mm

První výskyt kadeřavosti broskvoně (*Taphrina deformans*) na listech byl objeven na okrese Znojmo (Bohutice, Hrádek u Znojma, 6.5.), Břeclav (Němčičky, 10.5.).

MERUŇKA (RF 67-72 BBCH)

Růstová fáze: vadnutí květů, většina korunních lístků opadlá až velikost plodu do 20 mm

Lokální střední výskyt moniliniové spály meruňky (*Monilinia laxa*) na letorostech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 10.5.).

První výskyt imag obaleče meruňkového (*Enarmonia formosana*) ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Hodonín (Sudoměřice, 10.5.).

SLIVONĚ (RF 67-71 BBCH)

Růstová fáze: vadnutí květů, většina korunních lístků opadlá až velikost plodu do 10 mm, opad plodů po květu

První výskyt horkosuchostního zdvojení slivoní na plodech bylo sledováno na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, 6.5.).

První výskyt hálek vlnovníka trnkového (*Eriophyes similis*) na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Vésy, 6.5.).

První výskyt váčků a larev bejломorky váčkotvorné (*Putoniella pruni*) na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Vésy, 6.5.).

Lokálně střední výskyt imag pilatky švestkové (*Hoplocampa minuta*) a na bílých lepových deskách byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 7.5.).

První výskyt imag pilatky žluté (*Hoplocampa flava*) na bílých lepových deskách byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 7.5.).

První výskyt housenic pilatek (*Hoplocampa* spp.) v mladých plůdcích byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 7.5.).

Nálety imag obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) do feromonových lapačů byly ve sledovaném období slabé.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, při zjištění nejméně dvou vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

RÉVA VINNÁ (RF 53-55)

Růstová fáze: květenství zřetelně viditelné až květenství se zvětšuje, jednotlivé kvítky dosud hustě nahloucheny

Plíseň révy (*Plasmopara viticola*)

Teplotní suma pro zralost oospor ($SET_{8,0} = 170 \text{ DS}$) byla splněna v jihomoravské oblasti v průběhu tohoto sledovaného období. Při splnění podmínek (min. 10 mm dešťových srážek za 24 hod, průměrná denní teplota 13 °C a více, min. teplota 8 °C a více) může dojít k prvním primárním infekcím. Tam, kde budou splněny podmínky pro primární infekce, je vhodné na rizikových lokalitách při zohlednění inkubační doby zahájit sledování prvních výskytů choroby (inkubační doba při teplotě 14 °C: 10 dnů, při teplotě 18 °C: 6 dnů). K významnějšímu šíření choroby dochází zpravidla až po 2–3x opakovaném splnění podmínek primární infekce. Zahájení ošetřování by mělo být usměrněno podle některé z metod krátkodobé prognózy (Galati Vitis, SHMÚ Bratislava), s přihlédnutím k průběhu splnění podmínek pro primární infekce, případně při zjištění prvních primárních výskytů choroby.

Padlí révy (*Uncinula necator*)

Preventivní ošetření je třeba zahájit při splnění podmínek pro šíření onemocnění (několik za sebou následujících dnů s teplotou 21-30°C po dobu nejméně 6 hodin). Prozatím není třeba ošetřovat.

První výskyt kadeřavosti révy vinné na mladých listech způsobené **hálčivcem révovým (*Calepitrimerus vitis*)** byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 7.5.).

První výskyt **vlnovníka révového (*Colomerus vitis*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 6.5.).

Chemické ošetření se doporučuje zejména při pravidelných výskytech, nebo když dojde k přemnožení roztočů. Základem ochrany je jarní ošetření v období na počátku rašení. V dalších růstových fázích je třeba aplikovat registrovaný přípravek, pokud se zjistí metodou vytřepávání listů z lihu v jarním období více jak 70-110 jedinců a v letním a podzimním období více než 220-330 jedinců v průměru na jeden list.

První výskyt **obalečika jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*)** ve feromonových lapačích byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, Ořechov, 6.5.), Brno-venkov (Viničné Šumice, 7.5.), Břeclav (Hrušky, 6.5., Mikulov, 6.5.).

První výskyt **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*)** ve feromonových lapačích byl zjištěn v okrese Brno-venkov (Viničné Šumice, 7.5.), Břeclav (Hrušky, 3.5.).

Nálety obou druhů obalečů jsou dosud ve slabé intenzitě.

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti 2. generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

OKRASNÉ DŘEVINY

BRSLÉN

První výskyt larev **mšice makové (*Aphis fabae*)** se základy křídel byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Věsky, 6.5.).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Kopřivová Eliška